

**Lausunto ehdotuksesta Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen
vesienhoitosuunnitelmaksi vuosiksi 2022-2027**

4140/11.00.01.02/2020

Rakennus- ja ympäristölautakunta 14.04.2021 § 59

Valmistelija: ympäristönsuojelutarkastaja Pilvi Virolainen,
pilvi.virolainen@salo.fi, 02 778 7806

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää Salon kaupungin lausuntoa ehdotuksesta Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaksi vuosiksi 2022-2027. Lausunto on pyydetty toimittamaan 14.5.2021 mennessä.

Hallintosäännön 40 §:n mukaisesti rakennus- ja ympäristölautakunta edustaa kuntaa ja käyttää kunnan puhevaltaa toimialaan kuuluvissa asioissa.

Tausta ja tavoitteet

Vesienhoidon suunnittelua ohjaavat Suomessa laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä (1299/2004) sekä valtioneuvoston asetus vesienhoidon järjestämisestä (1040/2006). Vesienhoidon suunnittelu tapahtuu vesienhoitoalueilla, jotka on määritelty vesistöalue-jakoon perustuen valtioneuvoston asetuksella vesienhoitoalueista (1303/2004). Vesienhoitoalueille laaditaan vesienhoitosuunnitelmat, joissa esitetään vesienhoidon yleislinjaukset sekä määritellään tavoitteet ja toimenpiteet vesienhoitoalueella tehtävälle vesienhoitotyölle. Suunnitelma laaditaan kuudeksi vuodeksi kerrallaan.

Vesienhoidon tavoitteena on estää jokien, järvien ja rannikkovesien sekä pohjavesien tilan heikkeneminen sekä pyrkiä kaikkien vesien vähintään hyvään tilaan. Tavoitteen saavuttamiseksi suunnitellaan ja toteutetaan vesien tilaa parantavia toimenpiteitä ja seurataan niiden vaikutuksia kaikilla Suomen vesienhoitoalueilla.

Ehdotus on luettavissa:

https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Vesi/Vesiensuojelu/Vesienhoidon_suunnittelu_ja_yhteistyö/Vesienhoitoalueet/KokemaenjokiSaaristomeriSelkameri/Osallistuminen_vesienhoitoon

Varsinais-Suomen ja Satakunnan vesienhoidon toimenpideohjelma karttaesityksenä:

<https://ely.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=eefc7bb02f8a41258b0cf5f3f6ad42fc>

Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja:

Salon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta päättää antaa seuraavan lausunnon ehdotuksesta Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaksi vuosille 2022-2027:

Ehdotus Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaksi vuosille 2022-2027 sekä ehdotus Varsinais-Suomen ja Satakunnan vesienhoidon toimenpideohjelmaksi vuosille 2022-2027 ovat hyvin kattavia, mutta kokonaisuus jää sekavaksi ja vaikeaselkoiseksi. Toimenpiteet on jaettu kolmeen eri tyyppiin: perustoimenpide, muu perustoimenpide ja täydentävä toimenpide, minkä lisäksi on esitetty erilliset toimialakohtaiset ohjauskeinot. Lautakunta katsoo, että edellä mainittu jako toimenpiteisiin ja ohjauskeinoihin ei edistä luettavuutta, eikä ymmärrettävyyttä, minkä takia ohjauskeinot tulisi joko sisällyttää toimenpiteisiin tai poistaa toimenpideohjelmasta. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen tekemä tarinakartta tukee asiakirjoja, mutta silti toimenpiteistä kokonaiskäsitteksen saaminen on haastavaa. Ehdotettavat toimenpiteet pitäisi esittää selkeästi taulukoituna sekä mahdollisuuksien mukaan alueittain.

Toimenpideohjelmassa on esitetty, että kunnat toimisivat mm. toimenpiteiden toteuttajina, ohjaajina, rahoittajina sekä viestijänä. Kuntien resurssit ovat kuitenkin hyvin rajalliset hankeosaamisen, ajan ja budjettien suhteen. Lisäksi tarvittavat toimet kohdistuvat vesienhoidossa usein yksityisten maille. Tästä syystä lautakunta katsoo, että ELY-keskuksella on kuntia paremmat puitteet edesauttaa toimenpiteiden toteuttamista mm. asiantuntija- ja yhteistyötahona sekä rahoittajana. Esimerkiksi erilaiset toimenpideohjelmaa tukevat neuvonta- ja kunnostushankkeet ovat tärkeitä, mutta kuntien resurssit eivät ole riittäviä niiden toteuttamiseen.

Haja- ja loma-asutuksen osalta on toimenpideohjelmassa arvioitu, että pohjavesialueilla ja ranta-alueilla jätevesijärjestelmät on jo saneerattu niillä kiinteistöillä, joilla jätevesiä muodostuu vähäistä suurempia määriä. Ohjelmassa on arvioitu, että vuosina 2022-2027 kuivan maan kiinteistöistä 50 % saneeraa jätevesijärjestelmän. Lautakunnan näkemyksen mukaan saneeraus ei ole vielä toteutunut lainsäädännön edellyttämällä tavalla ranta- ja pohjavesialueilla. Merkkejä ei ole myöskään siitä, että kuivan maan kiinteistöillä olisi halukkuutta saneerata jätevesijärjestelmiään siinä määrin, että esitetty 50 % toteutuisi. Ohjauskeinoiksi on esitetty valvontaa ja neuvontaa haja-asutuksen jätevesien käsittelyn ylläpitämiseksi ja tehostamiseksi. Lautakunta kuitenkin huomauttaa, että kunnille ei ole osoitettu lisäresursseja tämän valvontatyön toteuttamiseksi, jonka vuoksi esitetty tavoite ja sen ohjauskeino ei ole realistinen.

Rehevöityneiden järvien kunnostuskohteissa tulisi lautakunnan näkemyksen mukaan huomioida Uskelanjoen latvuksille laskeva Halkjärvi, jonka ekologinen tila on huono. Lisäksi lautakunta muistuttaa, että toimenpideohjelmassa esitettyjen kohteiden lisäksi Salon alueella on useita järviä, joilla on aktiivista vesiensuojelutoimintaa yhdistysten toimesta. Mahdollisten kunnostushankkeiden saaminen näille kohteille on tärkeää vesien hyvän tilan ylläpitämiseksi.

Lautakunta katsoo, että vesienhoitosuunnitelmassa on esitetty oleellisia toimenpiteitä, jotka edesauttavat asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Tärkeää on pyrkiä säilyttämään hyvässä ja erinomaisessa tilassa olevien vesistöjen ja pohjavesien tila, sillä hyvän tilan säilyttäminen on kunnostamista taloudellisempaa. Ennakoiva suojeleminen on erityisesti pohjavesien kannalta ratkaisevaa.

Lopullisessa vesienhoitosuunnitelmassa tulee ottaa huomioon myös Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelma. Vesienhoidon hyvällä suunnittelulla ja toimenpiteiden kohdentamisella voidaan vaikuttaa positiivisesti myös meren tilaan.

Päätös:

Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyi esittelijän päätösehdotuksen.